

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 640/2014-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. októbra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti ARCHÍV – SLUŽBY s. r. o., Čsl. armády 1117, Trebišov, zastúpenej advokátom JUDr. Igorom Vargom, Hviezdoslavova 1234/4, Trebišov, pre namietané porušenie jej práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 Cob 66/2014-329 z 30. júna 2014 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť spoločnosti ARCHÍV – SLUŽBY s. r. o. p r i j í m a na ďalšie konanie.
2. O d k l a d á vykonateľnosť rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 Cob 66/2014-329 z 30. júna 2014.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. septembra 2014 doručená sťažnosť spoločnosti ARCHÍV – SLUŽBY s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Cob 66/2014-329 z 30. júna 2014 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovateľka bola v procesnom postavení žalobkyne účastníkom občianskeho súdneho konania o zaplatenie sumy 33 465,58 € s prísl., ktorej sa domáhala od žalovanej spoločnosti Plynroz, a. s. (ďalej len „žalovaná“), ktoré bolo vedené na Okresnom súde Michalovce (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 18 Cb 135/2010. Predmetom konania bol nárok sťažovateľky na zaplatenie pohľadávok, ktoré nadobudla zmluvou o postúpení pohľadávok z 29. apríla 2009 od správcu konkurznej podstaty úpadcu MANAT s. r. o., Jilemnického 913/18, Michalovce (ďalej len „úpadca“). Pohľadávka úpadcu a záväzok žalovanej, ktoré boli predmetom konania, vznikli na základe zmluvy o dielo, pričom išlo o neuhradené faktúry za vykonané dielo.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 18 Cb 135/2010-197 z 27. marca 2013 (ďalej len „prvý rozsudok okresného súdu“) zaviazal žalovanú zaplatiť sťažovateľke sumu 13 307,08 eur s prísl., do sumy 8 953,56 eur s prísl. žalobu zamietol a konanie do sumy 11 204,94 eur s prísl. zastavil. Súčasne rozhodol o trovách konania. Na odvolanie sťažovateľky aj žalovanej o veci rozhodoval krajský súd, ktorý uznesením z 23. augusta 2013 zrušil prvý rozsudok okresného súdu vo vyhovujúcom výroku, zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie

konanie. Okresný súd následne rozsudkom č. k. 18 Cb 135/2010-263 z 15. januára 2014 (ďalej len „druhý rozsudok okresného súdu“) žalobu do výšky sumy 22 260,64 eur s prísl. zamietol a zaviazal sťažovateľku nahradiť žalovanej trovy konania vo výške 4 894,81 eur na účet právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Na odvolanie sťažovateľky o veci rozhodoval opäť krajský súd, ktorý rozsudkom napadnutým touto sťažnosťou zamietavý rozsudok okresného súdu potvrdil a zaviazal sťažovateľku nahradiť žalovanej trovy odvolacieho konania vo výške 473,96 eur na účet právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

4. Sťažovateľka na odôvodnenie sťažnosti v podstatnom uviedla:

„Výlučným a jediným dôvodom zamietnutia žaloby sťažovateľa, bol právny záver okresného súdu aprobovaný krajským súdom, v zmysle ktorého je zmluva o postúpení pohľadávok z 29. apríla 2009 uzavretá medzi sťažovateľom a správcom konkurznej podstaty úpadcu MANAT s.r.o. absolútne neplatná, a preto sťažovateľ nenadobudol pohľadávku, ktorej zaplataenie je predmetom sporu. Absolútnu neplatnosť zmluvy konajúce všeobecné súdy videli v neurčitosti jej predmetu.

Porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu vidí sťažovateľ v dvoch parciálnych, avšak vzájomne prepojených zásahoch krajského súdu s ústavnoprávnou intenzitou:

(i) po prvé ide o interpretáciu zmluvy medzi sťažovateľom a správcom konkurznej podstaty úpadcu v extrémnom rozpore s obsahom spisu, s princípom preferencie výkladu smerujúceho k platnosti zmluvy a s princípom spravodlivosti, v dôsledku čoho sťažovateľ považuje postup krajského súdu za svojvoľný a porušujúci požiadavky vyplývajúce z práva na spravodlivý proces,

(ii) po druhé ide o nedostatok dôvodov rozsudku krajského súdu, ktorými by tento primeraným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagoval na odvolacie námietky sťažovateľa.

K zmluve o postúpení pohľadávok z 29. apríla 2009 sťažovateľ pre potreby ústavného súdu stručne uvádza. Zmluva bola uzavieraná medzi ním a správcom konkurznej podstaty úpadcu, pričom predmetom bolo postúpenie pohľadávok, ktoré tvorili majetok úpadcu ako súpisové zložky č. 1 – 13. Pohľadávky úpadcu smerovali voči viacerým

dlžníkom vrátane žalovaného. Uzavretiu zmluvy predchádzal celý rad procesov a úkonov konkurzného súdu a správcu v rámci konkurzného konania, z ktorých osobitný význam má Zverejnenie súpisu všeobecnej podstaty úpadcu v Obchodnom vestníku OV 2008/42 z 28. februára 2008, značka K001100. Týmto zverejnením správca informoval všetkých (dlžníkov, veriteľov, potenciálnych záujemcov o kúpu majetku, verejnosť) o tom, čo tvorí súpis všeobecnej podstaty úpadcu, a že tento je tvorený spolu 13 –timi pohľadávkami.

Každú pohľadávku patriacu do všeobecnej podstaty úpadcu správca v súlade s § 38 písm. f) vyhlášky MS SR č. 665/2005 Z. z. identifikoval celkovou sumou, menou, stručne právnym dôvodom vzniku a dlžníkom, ktorý sa ďalej identifikuje menom a priezviskom alebo názvom a bydliskom alebo sídlom, prípadne aj dňom narodenia a identifikačným číslom, ak sú známe...

V nadväznosti na súpis všeobecnej podstaty úpadcu zverejnený v Obchodnom vestníku OV 2008/42 z 28. februára 2008, značka K001100, následne správca a sťažovateľ uzavreli zmluvu o postúpení pohľadávok z 29. apríla 2009...

Sťažovateľ v zhode so správcom konkurznej podstaty nemali žiadne pochybnosti o určitosti predmetu zmluvy a o súlade jeho vyjadrenia v zmluve s ich skutočnou a vážnou vôľou, keďže predmet zmluvy o postúpení pohľadávok bol totožný ako súpis všeobecnej podstaty úpadcu zverejnený v obchodnom vestníku. Zhoda sa týkala celkového počtu spísaných a neskôr postúpených pohľadávok (13), celkovej sumy spísaných a neskôr postúpených pohľadávok (2 229 546,40 Sk) a taktiež štyroch identifikovaných dlžníkov týchto pohľadávok...

Inak povedané, správca konkurznej podstaty si bol vedomý toho, že odplatne postupuje (predáva) všetky pohľadávky tvoriace všeobecnú podstatu majetku úpadcu, a sťažovateľ si bol vedomý toho, že tieto pohľadávky za odplatu nadobúda (kupuje). Tomuto presvedčeniu zodpovedalo tak:

- jazykové vyjadrenie predmetu zmluvy (odkaz na súpisové zložky majetku 1-13, identifikácia dlžníkov, celková nominálna hodnota postupovaných pohľadávok),*
- vôľa zmluvných strán, ktorá bola v zhode s jazykovým prejavom,*
- úmysel správcu postúpiť a úmysel sťažovateľa nadobudnúť postupované pohľadávky,*

- rokovanie zmluvných strán o uzavretí zmluvy, ktorého súčasťou bolo oboznámenie sa sťažovateľa s predmetom zmluvy (oznam správcu v obchodnom vestníku OV 2008/42 z 28. februára 2008, značka K001100, ktorým zverejnil súpis všeobecnej podstaty), ako aj so všetkými listinami, ktoré mal správca, a ktoré mali vzťah k postupovaným pohľadávkam (zmluvy, faktúry, upomienky a pod.)

- následného správania sa strán, keď správca nielen vo vzťahu k sťažovateľovi, ale aj vo vzťahu k všeobecným súdom konštatoval, že práve uvedených 13 súpisových zložiek majetku tak, ako boli tieto súčasťou správcovského spisu tvorili predmet zmluvy o postúpení pohľadávok, a z jeho pohľadu neboli žiadne pochybnosti o určitosti predmetu zmluvy.

Krajský súd však v rozpore nielen s citovanými zákonnými ustanoveniami, ale aj v rozpore so všeobecne uplatňovanými a uznávanými výkladovými pravidlami, dospel k záveru o absolútnej neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok. Tým poprel nielen jazykové vyjadrenie zmluvy, ale súčasne neposkytol súdnu ochranu právu sťažovateľa, ktoré vyplýva zo zhodne prejavenej vôle a zhodného úmyslu strán zmluvy o postúpení pohľadávok....

Sťažovateľ je presvedčený, že rozsudkom krajského súdu, ktorý nie je ústavne akceptovateľný bolo porušené aj jeho základné právo vlastniť a pokojne užívať majetok. Zo záväzkového vzťahu (Zmluvy o dielo), vzniklo totiž úpadcovi ako pôvodnému veriteľovi pohľadávok, právo na zaplatenie peňažnej pohľadávky voči žalovanému, ktoré platnou zmluvou o postúpení pohľadávok prešlo na sťažovateľa. Toto právo však krajský súd (a ani predtým okresný súd) sťažovateľovi nepriznal, čím neumožnil sťažovateľovi nadobudnúť vlastnícke právo k predmetnej pohľadávke a ani následne realizovať jednotlivé čiastkové oprávnenia vlastníka tejto pohľadávky (§ 123 Občianskeho zákonníka), a teda mu nezaručili pokojné užívanie majetku, ktoré mu garantuje dodatkový protokol a nesporne aj samotná ústava.“

5. Na odôvodnenie sťažnosti sťažovateľka cituje judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa pravidiel výkladu zmlúv (I. ÚS 243/07, I. ÚS 242/07, I. ÚS 26/2010, IV. ÚS 192/08, IV. ÚS 15/2014), pričom poukazuje aj na aplikovateľnú judikatúru Ústavného súdu Českej republiky (I. ÚS 625/03, IV. ÚS 1783/11, III. ÚS 3900/12). V petite sťažnosti sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd rozhodol tak, že rozsudkom krajského súdu boli

porušené jej označené práva, aby zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Súčasne žiada, aby ústavný súd zaviazal krajský súd zaplatiť jej trovy konania pred ústavným súdom a aby odložil vykonateľnosť rozsudku krajského súdu. Žiadosť o odklad vykonateľnosti rozsudku krajského súdu sťažovateľka odôvodnila tým, že: *„Svojvôľa krajského súdu, ktorej prejavom bol formalizmus pri posudzovaní otázky platnosti zmluvy o postúpení pohľadávok viedla k zamietnutiu žaloby, a v dôsledku procesného neúspechu sťažovateľa k jeho povinnosti nahradiť žalovanému trovy konania. Okolnosti uvádzané v merite tejto sťažnosti však podľa názoru sťažovateľa umožňujú legitímne očakávať, že ústavný súd v rámci konkrétnej kontroly ústavnosti zruší napadnutý rozsudok krajského súdu vrátane výroku o trovách konania, keďže tento je viazaný na výrok vo veci samej. Záujem na zachovaní existujúceho stavu a záujem na predchádzaní ďalším zbytočným sporom (exekučné konanie, žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia), takto plne odôvodňujú, aby ústavný súd uznesením odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku.“*

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba a právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok.

7. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa návrh neodložil alebo neodmietol, prijme sa na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

8. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd zistil, že na jej prerokovanie má právomoc, táto má predpísané náležitosti, je podaná v zákonnej lehote, podala ju oprávnená osoba, nie je neprípustná a nemožno ju považovať ani za zjavne neopodstatnenú. Preto bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (výrok 1 tohto uznesenia), kde bude predmetom skúmania ústavného súdu prípadné porušenie označených práv sťažovateľky

rozsudkom krajského súdu a na to nadväzujúce rozhodovanie o jej ďalších uplatnených nárokoch.

III.

9. Podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa rozhodnúť o dočasnom opatrení a odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak to nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom a ak by výkon napadnutého rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu neznamenal pre sťažovateľa väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť iným osobám pri odložení vykonateľnosti; najmä uloží orgánu, ktorý podľa sťažovateľa porušil základné práva alebo slobody sťažovateľa, aby sa dočasne zdržal vykonávania právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, a tretím osobám uloží, aby sa dočasne zdržali oprávnenia im priznaného právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom.

10. Zákon o ústavnom súde teda predpokladá, že dočasným opatrením možno odložiť vykonateľnosť sťažnosťou napadnutého rozhodnutia, ak sú splnené kumulatívne podmienky uvedené v citovanom ustanovení. Pri posudzovaní napadnutého rozsudku krajského súdu takto ústavný súd dospel k záveru o absencii verejného záujmu, ktorý by bránil odkladu vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia, a pri vyvažovaní potenciálnej ujmy na strane sťažovateľky a žalovaného (možný výkon rozhodnutia vo vzťahu k trovám konania) dospel k záveru, že sú splnené zákonné podmienky na rozhodnutie o dočasnom opatrení. Druhým výrokom tohto uznesenia preto ústavný súd odložil vykonateľnosť rozsudku krajského súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2014